

Verslag

Vastgestelde versie

Provinciale Regietafel Asiel NH

Vergaderdatum en -tijdstip: 6 november 2024, 10.00 tot 11.30 uur
Locatie: Provinciehuis, Dreef 3, Haarlem – Haarlemzaal

Provincie Noord-Holland	Dhr. Van Dijk – <i>commissaris van de Koning in Noord-Holland – voorzitter</i> Dhr. Beemsterboer – <i>gedeputeerde Wonen (agendalid, aanwezig)</i> Mw. Rommel – <i>gedeputeerde Ruimtelijke Ontwikkeling (agendalid)</i>
Amsterdam-Amstelland	Dhr. Elzakalai – <i>wethouder gemeente Amstelveen</i> Dhr. Groot Wassink – <i>wethouder gemeente Amsterdam</i> Dhr. Poppens – <i>burgemeester gemeente Amstelveen (agendalid)</i>
Gooi en Vechtstreek	Dhr. Ter Heegde – <i>burgemeester gemeente Gooise Meren - afwezig</i> Mw. Lanphen – <i>wethouder gemeente Blaricum</i>
Kennemerland	Dhr. Wienen – <i>burgemeester gemeente Haarlem</i> Dhr. Meerhoff – <i>wethouder gemeente Heemstede</i>
Noord-Holland Noord	Mw. Van Kampen – <i>burgemeester gemeente Schagen</i> Dhr. Verbruggen – <i>procesregisseur asielopvang, regio NHN</i>
Zaanstreek-Waterland	Dhr. Hamming – <i>burgemeester gemeente Zaanstad - afwezig</i> Dhr. Bonenkamp – <i>wethouder gemeente Landsmeer</i>
Rijksoverheid	<i>regiomanager COA - afwezig</i> Dhr. Ton – <i>directeur Wonen, ministerie VRO (vervangt dhr. Kuijpers)</i> Dhr. Schoenmaker – <i>bestuursvoorzitter COA</i> <i>bestuurlijk vastgoedregisseur COA</i> <i>regio-accounthouder PRT NH, ministerie AenM</i>

Opening en mededelingen

- De voorzitter opent de vergadering met complimenten aan de PRT over de geleverde inspanningen in het kader van de spreidingswet, en stelt trots te zijn op de opbrengst van fase 1.

Actualiteit Den Haag

- De heer Ton geeft op verzoek van de voorzitter een schets van de in het onlangs gesloten asielakkoord aangekondigde maatregelen, en de gevolgen voor de keten. Het schrappen van de huisvestingstaakstelling is echt een ingrijpende, hierop is het ministerie nog druk aan het puzzelen, met name op het voorgenomen alternatief van sobere opvangvoorzieningen c.q. doorstroomlocaties. Na de begrotingsbehandeling Asiel en Migratie deze week wordt meer duidelijkheid geboden over het tijdspad van het wetsvoorstel waarin deze maatregel, evenals de intrekking van de spreidingswet, een plaats krijgt. Dat is een ingrijpend traject, met een internetconsultatie, advies Raad van State, etc. Het concept als alternatief voor de huisvestingstaakstelling is echter complexer dan het wetgevingstraject, en niet zomaar bedacht. We gaan dit met alle betrokkenen doen. We leren veel van de doorstroomlocaties, in termen van inburgering en activering zodat statushouders sneller de azc's kunnen uitstromen.
- De heer Wienen en mevrouw Van Kampen reageren kritisch. De heer Wienen wenst het Rijk veel wijsheid toe, en plaatst kanttekeningen bij de haalbaarheid van het vinden van de gewenste grootschalige locaties. Beide burgemeesters voorzien afbreuk aan succesvolle inburgering van statushouders. De heer Wienen wijst erop dat de

aantallen waarover we spreken dusdanig zijn, dat we problemen in Ter Apel zo over ons afroepen; daar heeft hij grote zorgen over. Mevrouw Lanphen wijst erop dat de bereidheid van gemeenten mee te werken aan realisatie van sobere voorzieningen voor statushouders zonder taakstelling laag zal zijn. De heer Wienen voegt toe dat gemeenten alleen willen bijdragen als het Rijk bezig is met zaken oplossen. De heer Bonenkamp vraagt de aanwezigen van het Rijk deze signalen aan de minister door te geven.

- De voorzitter stelt dat hij binnenkort ook een onderhoud heeft met de minister-president, en deze signalen eveneens over te zullen brengen. Dit kabinet lijkt vanuit de beoogde uitkomst te redeneren en dan terug te rekenen; dat is ook zichtbaar bij de begroting voor Asiel en Migratie. De voorzitter stelt ook de landelijke politiek mee te nemen in wat de dagelijkse realiteit is, en spreekt de hoop uit dat de oude schoenen niet weggegooid worden voordat er nieuwe zijn.
- De heer Schoenmaker geeft op verzoek van de voorzitter toelichting bij de ontwikkelingen bij het COA. Ook Schoenmaker wijst op de krappe begroting na 2026, en het begrotingsdebat dezer dagen met belangstelling te volgen. De opvang is op het ogenblik relatief rustig door betrekkelijk lage instroom en de opening van grote locaties zoals in Biddinghuizen. Ter Apel staat daarom nu op een bezetting van ca. 1.800, ruim onder het maximum van tweeduizend. De [prognoses \(MPP\)](#) lijken wel meer instroom te voorzien voor de komende jaren. Zoals het er nu voorstaat lijken we op termijn veel extra capaciteit nodig te hebben. Hierin is echter geen rekening gehouden met aangekondigd kabinetsbeleid.

Uitvoering spreidingswet

- De voorzitter geeft een schets van de totstandkoming van het provinciaal verslag, en wijst op de manier waarop hij heeft gerapporteerd: toegezegde capaciteit nog zonder onderliggende vastgestelde locatieplannen staat afzonderlijk vermeld. De secretaris geeft aan dat er inmiddels een nieuwe versie van het verslag is [gepubliceerd](#), waarin enkele cijfers van de aanpalende opgaven (tabel 4 en 5) zijn gecorrigeerd. Daarnaast doet de secretaris de oproep aan de regio's ontwikkelingen bij gemeenten die relevant zijn voor het nemen van het verdeelbesluit (bijv. door gemeenten vastgestelde nieuwe opvanglocaties), direct door te geven aan de provincie, zodat deze kunnen worden doorgeleid naar het ministerie.
- De heer Ton stelt dat uit de verslagen blijkt dat slechts sporadisch intergemeentelijk is samengewerkt aan grotere locaties. De heer Meerhoff reageert dat de spreidingswet juist ruimte biedt voor kleinschaligheid, en voegt toe dat eigen exploitatie door gemeente erg moeilijk wordt door de onduidelijkheid op dit gebied. De voorzitter voegt toe dat de spreidingswet in de parlementaire behandeling ook complexer is geworden; kleine locaties maken uitvoerbaarheid ingewikkeld.
- De heer Ton en mevrouw Van der Zwalm geven op verzoek van de voorzitter uitleg bij de manier waarop het verdeelbesluit samengesteld wordt. Een eerste scan van de twaalf verslagen is uitgevoerd. Bij het verdelen van de restopgave van tweeduizend plekken voor Noord-Holland, wordt in het concept-verdeelbesluit gekeken naar de [beleidsregel](#). De overzichten van opvang in de voorbije 10 jaar worden t.z.t. gedeeld met gemeenten, en in het verdeelbesluit staat ook een onderbouwing. Die wordt niet eerder dan de derde week van december gepubliceerd. De minister AenM heeft aangegeven de wet uit te voeren, en dit verdeelbesluit is daar onderdeel van. De uitgangspunten zijn er (beleidsregel), maar over de scenario's is met de minister nog geen definitief ei gelegd. Vanuit de regionaal vertegenwoordigers wordt gereageerd dat die onduidelijkheid hieromtrent zeer onwenselijk is, en dat overleg hierover met medeoverheden zeer gemist is.
- Over de toezichtsfunctie van het ministerie geven de rijksvertegenwoordigers aan dat deze start op 1 juli 2025, en dat nieuwe IBT-trajecten tot 1 februari 2026 kunnen worden opgestart. Ook hier is echter nog uitwerking en richting van de minister nodig. De overige aanwezige PRT-leden plaatsen grote vraagtekens bij de effectiviteit van dit toezichtmodel. De voorzitter concludeert dat we ons geluid vanuit het lokale bestuur moeten blijven laten horen in Den Haag om te zorgen voor ordentelijke opvang, met of zonder spreidingswet.

Financiering Nidos-opvang

- De heer Bonenkamp geeft namens zijn regio toelichting op het meegezonden memo. De gemeente heeft na de wens tot een reguliere woning een half jaar tijd om te zorgen voor vervolghuisvesting. Maar daarna moet de gemeente de kosten van 7.500 euro per maand per amv'er vergoeden. Dat is voor een kleine gemeente als Landsmeer niet te dragen. Bij volwassen statushouders is dat met recht ook niet zo: wij hoeven en kunnen COA-opvang van statushouders niet vergoeden. Met alle inspanningen die vanuit de regio worden gedaan, is er vanuit het Rijk comfort nodig dat als het niet lukt, de gemeenten hier niet de financiële gevolgen dragen. In Landsmeer staat er nu een Nidos-locatie leeg, in afwachting van een besluit van het ministerie.
- De heer Groot Wassink stelt (eerder in de vergadering) het geschetste in zijn eigen gemeente niet direct te herkennen, maar dat gemeenten voor deze groep een bijzondere verantwoordelijkheid hebben, en dus te hopen dat gemeenten hun inspanningen op dit vlak niet beëindigen.
- De voorzitter richt zich tot de rijksvertegenwoordigers aan tafel, met de vraag of het Rijk gemeenten dit comfort kan bieden. Mevrouw Van der Zwalm stelt dat VNG en Nidos akkoord zijn met een verruiming, en dat met de regio Zaanstreek-Waterland ruimere afspraken zijn voor een jaar. Het merendeel blijft tot 21 in de opvang en dan betaalt het Rijk, hoewel de bewoners daar zelf voor moeten kiezen. Er zijn daarnaast nog andere regelingen, zoals de HAR of een doorstroomlocatie. Dat is niet ideaal, maar daar kun je wel voor kiezen.
- De voorzitter stelt voor dit onderwerp terug te laten komen aan de PRT van 19 december. De heer Ton beaamt dit. De voorzitter rond af met de opmerking dat het voorbeeld van Zaanstreek-Waterland juist zo mooi is, omdat hier wordt samengewerkt aan de integrale opgave.

Verlaging vergoeding noodopvang Oekraïners

- De rijksvergoeding van gemeenten daalt n.a.v. de conclusies van een uitgevoerd kostenonderzoek van bureau AEF van 61 naar 44 euro per opvangplaats per dag. De heer Groot Wassink ligt toe dat we landelijk ver onder de doelstelling voor opvang van ontheemde Oekraïners staan, en de kans dat dit met deze verandering tot uitbreiding leidt is nihil. Er wordt in de lobby veel gedaan, maar het lijkt een vast plan. Voor Amsterdam zou dit een tekort van miljoenen per jaar betekenen. Maar niet alleen voor Amsterdam is dit problematisch, de VNG heeft zich hier ook over uitgesproken.
- Mevrouw Van der Zwalm reageert dat deze maatregel niet politiek is gemotiveerd, maar voortkomt uit het kostenonderzoek dat elk jaar wordt gedaan om een reëel bedrag te betalen. Met de huidige hoge vergoedingen hielden gemeenten over en konden zij een spaarpotje opbouwen. Wat blijft is dat de werkelijk gemaakte kosten gewoon blijven worden vergoed. Alle businesscases die wij dit jaar binnen hebben gekregen zijn vergoed. In Amsterdam is dit een ingewikkelder verhaal, maar eigenlijk komen wij er altijd uit. Als dit volgend jaar geëvalueerd wordt en niet reëel blijkt, dan wordt dit aangepast. Er komt een handreiking aan voor de verboden kosten (kleine andere kosten dan bijvoorbeeld duidelijke kosten als de huur).
- De voorzitter stelt dat de afdronk is dat het voor veel gemeenten declareren op werkelijke kosten wordt. Hier moet goed naar gekeken worden. Mevrouw Van der Zwalm roept gemeenten tot slot op aan de bel te trekken als men vastloopt, het ministerie is altijd bereid mee te denken.

W.v.t.t.k.

De voorzitter doet een rondvraag:

- De heer Schoenmaker geeft aan dat COA en ministerie aan de slag gaan met de plannen in het provinciaal verslag, en het COA hier ook een uitvoeringstoets op doet. Mevrouw Lanphen vraagt of het verdeelbesluit in de volgende vergadering behandeld kan worden. De voorzitter antwoordt dat dit zeker gebeurt als het verdeelbesluit dan gepubliceerd is.
- Mevrouw Van Kampen vraagt of de problematiek rond alcohol- en drugs-gerelateerde overlast rond GOO's (Oekraïne-opvang) geagendeerd kan worden voor de volgende vergadering. De voorzitter reageert hier bevestigend op.

- Mevrouw Van Kampen vraagt daarnaast of er al oplossingen zijn voor de tijdens de vorige vergadering behandelde projecten met knelpunten aan de kant van het COA. Het COA geeft aan dat er contact is geweest met de twee regio's die het memo van destijds hebben opgesteld.
- De voorzitter dankt de aanwezigen en sluit de vergadering.